

Sodankylä
Lapin tähtikunta

Ympäristöministeriö
kirjaamo.ym@gov.fi

LAUSUNTO
29.8.2022

Sodankylän kunnan lausunto vuoden 1923 luonnonsuojelulain nojalla perustettuja luonnonpuistoja, kansallispuistoja ja eräitä luonnonsuojelualueita koskevien lakien muuttamisesta

Ympäristöministeriö on pyytänyt lausuntoa hallituksen esityksen luonnoksesta vuoden 1923 luonnonsuojelulain nojalla perustettuja luonnonpuistoja, kansallispuistoja ja eräitä luonnonsuojelualueita koskevien lakien muuttamisesta (diaarinumero VN/1381/2022) 23.8.2022 mennessä. Lausunnon antamiselle on saatu lisääaikaa 31.8.2022 saakka.

Sodankylän kunta keskittyy lausunnossaan kunnan alueella sijaitsevien ennen vuotta 1996 perustettujen suojelualueiden rauhoitussäännösten päivittämisen osalta Urho Kekkosen kansallispuistoa ja Sompion luonnonpuistoa koskevien lakien muuttamista.

Sodankylän kunta pitää tärkeänä, että suojelualueiden rauhoitussäännökset päivitetään ja saatetaan perustuslain edellyttämällä tavalla laintasolle, mutta samalla pyytää kiinnittämään erityistä huomiota seuraaviin asiakokonaisuuksiin suojelualueiden rauhoitussäännösten päivityksen yhteydessä.

Sodankylän kunta korostaa, että vuoden 1923 luonnonsuojelulain nojalla perustettuja luonnonpuistoja, kansallispuistoja ja eräitä luonnonsuojelualueita koskevien lakien muuttamisen yhteydessä suojelualueiden käytön osalta paikallisten asukkaiden, ns. kotikuntalaisten, eri toimijoiden sekä ammatin- ja elinkeinonharjoittajien tarpeet tulee ottaa huomioon.

Sodankylän kunta edellyttää, että suojelualueiden rauhoitussäännöksiä päivittämisellä uuden luonnonsuojelulain mukaiseksi kaikkien Sodankylän kunnassa vakituisesti asuvien henkilöiden yhdenvertainen oikeus mm. kalastaa, metsästää, marjastaa, sienestää, liikkua, retkeillä, leiriytyä, pyöräillä tai harjoittaa matkailuun, poronhoitoon ja kalastukseen liittyvää elinkeinotoimintaa tulee taata eikä sitä saa kaventaa tai heikentää millään tavalla em. puistojen perustamissäästöihin nähden. Lisäksi edellä mainittujen elinkeinon harjoittajille tulee taata tasapuoliset mahdollisuudet elinkeinonsa harjoittamiseen. Suurpetojen poikkeuslupapyynti Sompion luonnonpuiston alueella tulisi olla myös sallittua.

Sodankylän kunta muistuttaa ja pyytää kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että Urho Kekkosen kansallispuiston perustamisvaiheessa on hyvin vahvasti ja korostetusti

Sodankylä
Lapin tähtikunta

haluttu säilyttää ja turvata paikallisille asukkaille oikeus harjoittaa kalastusta, metsästystä tai poronhoitoa taikka niihin liittyviä tehtäviä valtion omistamilla mailla. Tätä oikeutta ei suojelualueiden rauhoitussäännösten päivittämisen yhteydessä eikä muutoinkaan tule murentaa millään tavalla.

Laki Urho Kekkosen kansallispuistosta (25.1.1982/6 § 2 mom.) todetaan, että ”*Luonnonsuojelulain 2 §:n 2 momentin nojalla kansallispuiston rauhoittamiseksi annettavan määräykset eivät estä paikallisia asukkaita harjoittamasta kalastusta, metsästystä tai poronhoitoa taikka niihin liittyviä tehtäviä.*”

Urho Kekkosen kansallispuistosta annetun lain (25.1.1982) yksityiskohtaisissa perusteluissa 6 §:n osalta todetaan, että ”*Kansallispuiston tavoitteiden saavuttaminen ei sen sijaan edellytä paikallisten asukkaiden harjoittamien toimintojen rajoittamista. Kansallispuiston rauhoittamismääräykset annetaan luonnonsuojelulain 2 §:n 2 momentin perusteella asetuksella. Kun jo puisto perustamisvaiheessa on paikallisille asukkaille tärkeää, että heille varmistetaan mahdollisuus toimia alueella samalla tavalla kuin ennen suojelualueen muodostamista, ehdotetaan lakiin otettavaksi säännös, joka varmistaisi tämän seikan.*”

Urho Kekkosen kansallispuistosta annetun lain (25.1.1982) yleisissä perusteluissa todetaan, että ”*Puiston perustamisella ei rajoiteta alueen läheisyydessä olevien matkailuyritysten toimintaa.*” Lisäksi Urho Kekkosen kansallispuistosta annetun lain (25.1.1982) yleisissä perusteluissa todetaan kohdassa 5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja, kuten ”*Niin ikään lähtökohtana on ollut se, että puiston perustamisella ei aiheuteta haittaa paikallisen väestön elinkeinoille ja toiminnoille.*”

Urho Kekkosen kansallispuistosta annetun asetuksen 2 §:n mukaan Urho Kekkosen kansallispuistossa on sen 1 §:n estämättä sallittu kalastus ja paikallisille asukkaille metsästys.

Sodankylän kunta pitää tärkeänä, että suojelualueiden läheisyydessä toimivan matkailuyritysten ja eri toimijoiden tarpeet huomioidaan. Pohjois-Sodankylän matkailualue on merkittävä luontomatkailukohde ja sen edelleen kehittäminen tulee mahdollistaa kesävällä tavalla myös uuden luonnonsuojelulain valmistelun yhteydessä.

Sodankylän kunta esittää, että Sodankylän kunnassa vakituisesti asuvien kalastusoikeus ns. kotikuntalaisen viehekalastuslupa Sodankylän kunnan alueella sijaitseville Suomu- ja Luttojoella tulee palauttaa tämän lainsäädäntöuudistuksen yhteydessä, kun rauhoitussäännökset päivitetään uuden luonnonsuojelulain mukaisiksi lainsäädäntöön. Sodankylän kunta korostaa, että viehekalastusoikeus on poistettu ilman mitään tosiasiallisia perusteita aikaisemman rauhoitussäännösten päivityksen yhteydessä

Sodankylä
Lapin tähtikunta

vuonna 2017 ja on ennen kaikkea, vastoin Urho Kekkosen kansallispuistosta annetun lain (25.1.1982) tahtoa ja sen henkeä.

Sodankylän kunta katsoo, että Sodankylän kuntalaisen viehekalastusoikeuden palauttamiselle Urho Kekkosen kansallispuistossa kotikunnan alueella ei ole olemassa esteitä toteuttaa sitä tämän lainsäädäntöuudistuksen yhteydessä. Jotta Sodankylän kuntalaisten kalastusoikeus saataisiin palautettua Urho Kekkosen kansallispuistossa, siitä tulee tehdä selkeä kirjaus tämän lain valmistelun yhteydessä.

Sodankylän kunta esittää, että laki Urho Kekkosen kansallispuistosta annetun lain muuttamisesta 6 §:ään lisätään seuraava kirjaus: Sen estämättä, mitä luonnonsuojelulain 50 §:n 1 momentin 5 kohdassa säädetään, kansallispuistossa on oikeus kalastaa ilman kiintiöitä ja aikarajoja kausiluvalla kalastuslain mukaisesti kotikunnassaan niillä, joiden kotikuntaan kansallispuisto sijoittuu.

Suomu- ja Luttojoet ovat olleet kautta-aikain sodankyläläisten kalastus ja virkistysaluekohteita, puhutaan ikiaikaisesta nautintaoikeuden palauttamisesta muutaman vuoden tauon jälkeen. Sodankylän kunta korostaa, että kotikuntalaisten viehekalastusoikeuden palauttamisessa on kyse perustuslain suomasta yhdenvertaisuuden toteutumisesta ja paikalliskulttuurin harjoittamisesta.

Sodankylän kunta pyytää valmistellusta lakipaketista uuden lausuntokierroksen ennen lakipaketin hyväksymistä eduskunnassa, koska asia on Sodankylälle niin merkittävä.

SODANKYLÄN KUNTA